

LAAT U NIET VERRASSEN!

VOEDSELVOORZIENING VAN VITA

De voedingssector wordt gezien als één van de twaalf sectoren waarvan vastgesteld is dat deze vitaal zijn voor de Nederlandse samenleving. Naar aanleiding van een motie in de tweede kamer is de regering in april 2001 gestart met het programma 'Bescherming Vitale Infrastructuur'.

Er wordt gesproken van 'Vitaal' als het gaat om producten, diensten en de onderliggende processen die, als zij uitvallen, maatschappelijke ontwrichting kunnen veroorzaken. Een aantal vitale sectoren is in handen van de overheid, maar ongeveer tachtig procent van de vitale infrastructuur is in handen van het bedrijfsleven. Binnen het programma Vitaal wordt rekening gehouden met zeker 33 actuele dreigingsscenario's. Dit zijn helaas bij lange na niet alle mogelijke bedreigingen die er zijn voor bedrijven, zeker niet in de voedingssector.

INHAALSLAG NODIG

In de voedingssector is, volgens een schrijven aan de Tweede Kamer door de minister van Binnenlandse Zaken van 22 februari j.l., slechts 15% overgegaan tot het implementeren van een continuïteitsplan. Overduidelijk blijkt uit het genoemde percentage van 15%, dat de voedingssector in vergelijking met de elf andere sectoren ernstig achterblijft (score van deze sectoren is 93% en hoger). Tijd dus voor een inhaalslag. Het is zeker niet verstandig om een afwachtende houding aan te nemen: dit kan leiden tot een meer sturende aanpak van de overheid en dat moeten we voorkomen. In Engeland bijvoorbeeld is het al een wettelijke verplichting in enkele sectoren om te beschikken over een managementsysteem met betrekking tot de waarborging van de continuïteit van de organisatie (Civil Contingencies Act 2004).

ORGANISATIEBREED

Alle functies binnen het bedrijf zijn voornamelijk bezig met presteren; met de uitvoering van plannen opgesteld door het management. De aandacht is minder gericht op bekende en onbekende risico's die het mogelijke voortbestaan van de eigen organisatie ernstig kunnen bedreigen. Het halen van de overeengekomen (financiële) doelstellingen staat bovenaan elke agenda. Begrijpelijk, maar niet verstandig. Business Continuity, ofwel in goed Nederlands 'bedrijfscontinuïteit', en dan iets specifiekker het managen hiervan, dient hoger op de agenda te worden gezet dan momenteel het geval is. Het zou moeten worden uitgebouwd tot een organisatiebreed initiatief.

VOORBEELDEN GENOEG

Bedrijven zijn en blijven primair natuurlijk zelf verantwoordelijk voor de continuïteit. Gevolg is dan ook dat, indien de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt als direct gevolg van een onverwachte gebeurtenis, we alleen onszelf de schuld kunnen geven. Verrast worden en de controle verliezen is geen goed plan en dus geen optie. Er zijn voorbeelden genoeg van incidenten in onze directe omgeving met verstrekende gevolgen voor de betrokkenen. De helikoptercrash in de Bommelerwaard enkele jaren geleden (dagenlang geen stroom); de dreiging

van een pandemie in 2009 (gelukkig niet doorgezet, maar nu wél opeens aandacht voor een continuïteitsplan); het voor langere tijd uitvallen van mobiel telefoonverkeer (bijvoorbeeld Vodafone eind 2009, met als direct gevolg onder andere geen tramverkeer in de stad Utrecht), het aantal toegenomen faillissementen (uw klant of leverancier?) en zeer recentelijk de extreme weersomstandigheden (langdurig winterweer en in augustus wateroverlast).

NIEUWE NORM

In november 2007 is Business Continuity Management (BCM) als nieuwe norm gepubliceerd door het British Standards Institution, zijnde BS 25999. Deze norm is direct opgepakt door de International Organization for Standardization (ISO) en zal naar verwachting eind 2011 leiden tot de publicatie van de norm ISO 22301. De Britse overheid is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de norm BS 25999. Echter ook organisaties uit de verzekersbranche, zorg- en hulpverlenende instanties, plus diverse commerciële partijen waaronder Sainsbury's, Cable & Wireless, Siemens, Royal Bank of Scotland, KPMG en Deloitte, hebben meegewerkt aan de ontwikkeling van een werkbare norm. BS 25999 onderscheidt zich van andere normen omdat

*Iedereen heeft baat
bij een bedrijf dat er
morgen óók nog is!*

AL BELANG

het de gehele organisatie en de samenhang (holistisch) betreft in het programma, dus alle functies en activiteiten.

EEN GESTRUCTUREERDE AANPAK

Allereerst wordt het programmanagement geregeld: het inrichten van het projectteam en tevens het vaststellen van het beleidsplan. Vervolgens worden die activiteiten geselecteerd die een directe bijdrage leveren aan het tot stand komen van de belangrijkste producten en/of diensten. Deze worden geanalyseerd en beoordeeld op gevoeligheid voor een aantal van tevoren geselecteerde relevante risico's, waaronder ook de eerder genoemde voorbeelden. Aansluitend wordt besloten 'Wat te doen' en nog belangrijker, en een uitermate krachtig onderdeel van het programma: 'Hoe kunnen we de weerstand en veerkracht van het bedrijf verhogen?'

CONCREET

Uiteindelijk worden de actieplannen gesmeed met als doel adequaat te reageren in geval van een incident, het eventueel zorgdragen voor het te allen

tijde kunnen blijven leveren van producten en/of diensten op een van te voren overeengekomen minimaal niveau en, indien noodzakelijk, het zo snel mogelijk terugkeren naar de 'normale situatie' van voor het incident. Tevens worden afspraken vastgelegd met betrekking tot oefeningen, onderhoud, audit en wijze van herzieningen. Het is natuurlijk wel de bedoeling dat BCM onderdeel gaat uitmaken van de bedrijfscultuur, dus ook daar moet aandacht aan besteed te worden. Geen interessant en ingewikkeld gedoe. Wel met beide voeten op de grond en simpelweg goed nadenken over deze zaken, leidt tot een concrete invulling van BCM.

HANDEN UIT DE MOUWEN

Het is duidelijk voor welke bedrijven BCM relevant is, namelijk alle. 15% is geen percentage waar men trots op kan en mag zijn. Geen enkel bedrijf, lees bestuurder, mag zich onttrekken aan de verantwoordelijkheid om al het mogelijke te doen aan de waarborging van de continuïteit van zijn of haar orga-

nisatie. Iedereen; werknemers, klanten, leveranciers, maar ook banken, verzekeraars en eventuele aandeelhouders, heeft baat bij een bedrijf dat er morgen óók nog is. Handen uit de mouwen dus!

Gert Kogenhop is directeur van bcm+, een bedrijf dat is gespecialiseerd in training, consultancy en implementatie van Business Continuity Management systemen conform de norm BS 25999. Regelmatig worden lezingen gegeven.

📧 gk@bcmplus.nl of www.bcmplus.nl

'Hoe kunnen we de weerstand en veerkracht van het bedrijf verhogen?'